

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLAS V - VIII SP NR 30 W ZABRZU

zgodnego z programem nauczania „PRZEZ PRAWDĘ, DOBRO I PIĘKNO ZDOBYWAMY ŚWIĘTOŚĆ” NR AZ-2-02/20

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie programu nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Przedmiot oceny	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	wszystkie tematy zapisy, staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe	zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak zeszytu
2. Testy i sprawdziany	wszystkie polecenia wykonane poprawnie	75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających	75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
3. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć	wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
4. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
5. Zaangażowanie dodatkowe	wiele razy pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych reprezentuje szkołę w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	starannie wykonuje zadania powierzone przez nauczyciela religii przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie czynnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Szukam prawdy	- wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście (A.1.5), - uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą (A.1.5), - podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową (A.5.2; C.10.2), - wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu (A.5.3; A.5.4), - podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, - podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa (A.13.7; C.10.3),	- interpretuje przypowieść o domu na skale, - wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka (A.1.3), - uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności (A.5.3), - podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są (A.7.6), - wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy (A.8.6), - podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem (A.8.8).	- wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, - charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, - podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, - uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, - charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), - wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, - opowiada przypowieści o chwaście i o sieci.	- interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), - interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), - podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć w o chwaście i o sieci.	- omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, - uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	• wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1), • podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem (A.11.1), • wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3) oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, • wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga (A.2.4; A.5.1), • określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, • wyjaśnia pojęcia: „anioł” (A.11.3), szatan, „zbuntowany anioł”, • charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka (A.11.3), • podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, • podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo (C.1.2), • wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów, • wymienia konsekwencje grzechu, • wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, • mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości,	• wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne (A.10.1), • rozróżnia wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4), • podaje cechy wybranych gatunków literackich: teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga (A.9.5), • interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata (A.7.1; A.11.1), • podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata (A.9.6), • podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, • wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych (A.2.2; A.9.7), • interpretuje teksty biblijne: o stworzeniu człowieka; o grzechu pierworodnym i obietnicy zbawienia; o potopie (A.5.3; A.11.1; A.11.3), • podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, • wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest podobieństwo do Boga, • wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga (A.7.5; C.1.2), • wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania (B.7.4), • uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty i pojednania, • uzasadnia, że człowiek szanując Boże prawo rozwija się i czyni dobro (A.13.16; A.13.17).	• omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, • omawia założenia teorii ewolucji, • wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, • wymienia zadania aniołów, • podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, • wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, • wyjaśnia, na czym polega wolna wola, • wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, • określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów między ludźmi.	• na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, • wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, • wyjaśnia symbolikę wieży Babel.	• wyjaśnia symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, • omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy, • interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abłu (Rdz 4,2b-15).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: patriarchowie	• wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany (A.12.1), • podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy (A.3.1), • charakteryzuje postać Abrahama jako „ojca wierzących” (A.11.2), • definiuje pojęcia: błogosławieństwo (A.10.1), cnoty Boskie i kardynalne, • podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, • podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, • podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, • podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, • podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez węże była karą za niewierność, • wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, • omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem (A.11.2), • opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii (A.11.1).	• wyjaśnia pojęcie „patriarcha” (A.11.3), • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby (A 11.2), • opowiada historię życia Józefa (syna Jakuba), • podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro (C.1.6), • opowiada o powołaniu Mojżesza (A 11.2), • opowiada o sytuacji Izraelitów w Egipcie i wybranych wydarzeniach z wędrówki przez pustynię (A 11.2), • wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów (A.10.1; A.11.1), • uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, • omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu, • opowiada o Przymierzu na Synaju (A.11.1), • definiuje pojęcia: przymierze , dekalog, • określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, • charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga (A.11.2).	• określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael (Rdz 32,25-32), • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, • charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, • wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” • uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakami troski Boga o naród wybrany, • opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego, • uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe, • charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi.	• uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, • uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną, • formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, • wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, • wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, • uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga.	• wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, • podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej.

Dzi ał	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach:	• podaje, czym jest sakrament chrztu świętego (B.4.1), • definiuje pojęcie liturgii Kościoła (B.1.2), • wymienia główne części Mszy Świętej oraz liturgii słowa (B.6.3), • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii (B.1.1), • wymienia i omawia elementy liturgii słowa i liturgii eucharystycznej (B.6.3), • wymienia i interpretuje podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne (B.1.4; D.1.3), • wymienia pozdrowienia chrześcijańskie i wyjaśnia ich znaczenie.	• mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, • wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie (B.3.3), • wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej (B.4.3), • wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa (B.6.1), • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem (B.3.3; B.6.4), • rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.	• wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, • potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku, • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, • uzasadnia, że teksty biblijne czytane podczas liturgii są kierowanym do nas słowem Boga, • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, • uzasadnia, że do życia chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem.	• wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa Zmartwychwstałego, • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej, • przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej.	• interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, • omawia różne formy liturgii Kościoła.
V. Moja codzienność	• omawia, czym są przykazania (C.3.1), • wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań (C.3.5; C.4.1; C.4.3; C.4.5), • podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci: bluźnierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo (C.4.4), • wymienia kręgi relacji z innymi: rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy (E.1.1), • wymienia przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie (A.7.4; E.1.4).	• podaje kryteria, według których należy kształtować swoje życie (A.1.1), • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności (C.2.3), • definiuje pojęcie „prawo Boże” (C.2.1), • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, • omawia sposoby zapobiegania konfliktom (E.1.5), • podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy (C.1.4), • uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych (C.2.3).	• charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III, • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, • interpretuje przypowieść o talentach.	• wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia.	• uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	• podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską (A.13.18), • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej (E.4), • wyjaśnia pojęcie „misjonarz” (E.2.8), • wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy (E.4.1), • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw (E.3.11), • omawia zakonne życie benedyktynów (B.2.6), • prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha (E.5.2; F.1.3), • wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów (E.5.2), • podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława (E.5.8).	• wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych (E.3.2), • charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników: I–IV w. (C.1.7), • definiuje pojęcia: benedyktyni, monastycyzm, reguła zakonna, • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka (E.4.2), • omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej (E.3.3), • wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich (E.5.1), • charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym (E.5.3), • relacjonuje wpływ śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju (E.1.8), • podaje fakty z życia św. Jadwigi (E.5.8), • charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej (A.13.18; E.5.4).	• wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), • definiuje pojęcie inkulturacji, • podaje przykłady współczesnych areopagów, • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, • podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, • przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, • podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha i św. Stanisława, • wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa, • podaje datę jej wspomnienia liturgicznego.	• wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, • uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski.	• opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury.
VII. Przewodnicy w drodze do	• wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile (B.2.6; E.5.8), • wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia (D.1.3), • podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi.	• potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży (E.1.8), • określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie (A.5.2),	• definiuje pojęcia: święty, patron, • podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi Kostce, • wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny.	• wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława Kostki, • interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa.	• charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	• podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem (B.2.5), • wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, • opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego (B.1.5), • opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, • wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia (B.2.2), • opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu, • wyjaśnia, dlaczego przyjsście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości (A.5.4), • podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, • omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa.	• wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych (A.13.14), • wyjaśnia, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu (A.8.3; A.8.4; A.8.5), • podaje definicję roku liturgicznego, • wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych (A.10.5), • przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, • omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna (A.5.4; A.13.10), • uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia (B.2.4) we właściwym przeżywaniu prawd wiary, • wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, • charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela (A.7.5), • wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, • uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, • omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa (A.13.1; A.13.9): uczniowie w Emaus, • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu (A.6.2), • uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem.	• uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, • podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, • wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego.	• wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, • podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu, • omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, • podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu.	• uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, • opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym, • wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, • charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Odkrywam piękno	• wyjaśnia pojęcie: wiara (A.2.1), • wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem i zadaniem otrzymanym od Boga (A.3.1), • uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), • wymienia przymioty wiary (A.3.3), • wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4).	• wymienia cechy charakteryzujące wiarę, • wyjaśnia treść przykazania miłości (A.10.1), • uzasadnia pierwszeństwo Boga w życiu człowieka (C.4.1), • wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga (C.4.2), • przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem (A.2.6), • uzasadnia, że bliska więź z Bogiem (duchowe piękno) czyni człowieka szczęśliwym, • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary św. Piotra i własnej.	• odczytuje cechy i określenia wiary na podstawie tekstów biblijnych, • rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną), • uzasadnia, że głęboka wiara jest realizacją przykazania miłości Boga, • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo spirytyzmu i praktykowania magii, • wyjaśnia, na czym polega piękno duchowe człowieka wierzącego.	• cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę, • przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym.	• uzasadnia, że podejmując duchową walkę, możemy z Jezusem pokonać wątpliwości wiary, • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych.
II. Pismo św. w życiu chrześcijanina	• wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1) i wymienia inne jego nazwy, • wymienia nazwy wybranych ksiąg Starego i Nowego Testamentu (A.9.3), • wymienia sposoby Bożego objawienia: w słowie Bożym (A.5.1), • wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, • podaje definicję modlitwy, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3), • podaje przykłady modlących się postaci biblijnych.	• wyjaśnia pojęcie: kanon Pisma Świętego (A.10.1), i przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2), • charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2), • podaje cechy wybranych gatunków literackich (A.9.5), • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4), • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5). • formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby w oparciu o teksty biblijne (D.2.4), • wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), • przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2).	• omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe, • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki, • podaje, w jakich językach napisano Biblię.	• przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego, • wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia.	• uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: królowie i prorocy	- wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu, - podaje przykłady męstwa Dawida i jego wiary w Bożą pomoc, - prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida (A.11.2), - opowiada o walce Dawida z Goliatem, - wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3), - wymienia grzechy cudze, - na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), - wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2), - wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie (A.10), - podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników, - określa, czym jest prorocтво, - definiuje pojęcie: „męczennik”.	- przedstawia postaci i wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie, Elias, Jonasz, powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (A.11.1), - wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości, - ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5), - określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych, - wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), - podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8). - wymienia wartości, które są ważniejsze niż życie ludzkie, - wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiera w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego) (A.12.2), - opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa.	- definiuje mądrość i wymienia jej przejawy, - podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz i omawia jego nauczanie, - podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, - uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia. - uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie, - omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, - opowiada o okolicznościach śmierci starca Eleazara oraz siedmiu braci i ich matki (2 Mch 6–7), - uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, - podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza.	- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, - wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, - podaje przykłady proroctw mesjańskich, - interpretuje omawiane teksty prorockie, - omawia działania króla Heroda (związane z życiem Jana Chrzciciela i Jezusa), - podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę.	- wykazuje różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka, - charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku, - uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym	- wymienia siedem sakramentów świętych, - wyjaśnia, czym jest sakrament, - wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty (B.7.1), - podaje przebieg sakramentu pokuty (B.7.2), - omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5), - uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty (B.7.6), - opowiada przypowieść o miłosiernym Samarytaninie, - wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych (B.8.1), - opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia.	- wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), - opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), - podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), - wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), - wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), - omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu pokuty i pojednania oraz namaszczenia chorych (B.3.2), - omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), - omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), - podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7). - wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), - wymienia sposoby przeciwdziałania złu	- wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), - opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), - podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), - wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), - wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), - omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu pokuty i pojednania oraz namaszczenia chorych (B.3.2), - omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), - omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), - wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), - wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8).	- omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania, - wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom, - wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, - uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej.	- wyjaśnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem, - wymienia instytucje wspierające osoby potrzebujące

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Dzieje Kościoła	- wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym, - definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, - przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie (E.3.3), - uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej (E.5.5), - pamięta główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli.	- definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew, - ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, - omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła) (E.3.6), - wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo, - omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem, - podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), - przedstawia znaczenie unii brzeskiej (E.5.6), - wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego, - charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej (E 5.10).	- opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzmana, - wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni, - wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa, - uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, - wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim, - wymienia wybranych świętych Cerkwi unickiej.	- wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego, - charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, - omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji.	- charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, - opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie).
VI. Przewodnicy w drodze do szczęścia	- opowiada o dzieciństwie i życiu dorosłym św. Wincentego a Paulo, - podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, - opowiada o życiu św. Jana Bosko (E.4.2), - wymienia najbardziej znane tytuły Maryi, - podaje przykłady kultu maryjnego.	- omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. (E.3.5), - wykazuje aktualność myśli (idei) św. Jana Bosko i opowiada o roli założonej przez niego wspólnoty (E.4.2), - w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), - wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże macierzyństwo, wieczyste dziewictwo, niepokalane poczęcie i wniebowzięcie (A.13.12). - wymienia uroczystości, miesiące i święta maryjne (B.2.2).	- wymienia atrybuty św. Wincentego a Paulo (anioł, dziecko w ramionach, dziecko u stóp, krucyfiks), - uzasadnia, że posługa najbiedniejszym była dla św. Wincentego a Paulo próbą charakteru, - charakteryzuje sytuację społeczną XIX-wiecznych Włoch, - uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej, jak i duchowej, - wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, - uzasadnia, że Maryja prowadzi do odkrywania miłości Boga.	- opowiada o misji Zgromadzenia Księżąt Misjonarzy oraz Sióstr Miłosierdzia, - wyjaśnia, na czym polega system przewencyjny św. Jana Bosko, - interpretuje biblijny tekst dotyczący Maryi.	- wyjaśnia, w jaki sposób św. św. Wincentego a Paulo przyczynił się do odnowy życia religijnego, - wyjaśnia, kiedy trudności życia w dzieciństwie mogą być przygotowaniem do spełniania swojej misji w dorosłości.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Moje wartości	- wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, - wyjaśnia, czym jest miłość (C.10.2), - wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) w rodzinie, - wyjaśnia, na czym polega właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), - wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), - uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), - uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4), - uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość (C.5.2). - podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka (C.5.3), - definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci, czyste serce, pożyteczność, - wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), - wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności, - wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji.	- opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości (C.2.1), - przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości (C.3.3), - opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim (C.3.5), - wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1) w poszczególnych jego etapach (od poczęcia do naturalnej śmierci) i wymiarach (fizycznym, psychicznym i duchowym), - uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci (C.6.2), - uzasadnia zło aborcji (C.6.2) i wymienia jej skutki, - omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), - podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), - przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, (C.6.3), - przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci (C.6.4), - charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), - uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia (C.5.9), - wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania (C.5.10).	- uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, - uzasadnia, że przykazania bronią człowieka przed krzywdą, - charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, - formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, - podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, - wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka, - wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich oraz samotności, - omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta.	- definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, - opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu, - uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej).	właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	- wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa, - wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych (Karolina Kózkówna, Maksymilian Kolbe, Jan Beyzym), - wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, - zestawia wydarzenia biblijne związane z narodzeniem Jezusa ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), - wymienia sposoby Bożego objawienia – w Jezusie Chrystusie (A.5.1), - wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów, - omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania (C.2.5.), - wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia przed spowiedzią, - wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje, - podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, - wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa, - wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej, - podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce.	- omawia liturgiczne formy świętowania w uroczystość Wszystkich Świętych (B.2.3), - wyjaśnia pojęcie: apokalipsa (A.10.1), - omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), - charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), - wskazuje na skutki wynikające z wcielenia i odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10), - w oparciu o wybrane teksty biblijne charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), - omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), - określa, na czym polegał grzech pierworodny, i wymienia jego skutki, - wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9), - przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), - wskazuje na skutki wynikające z odkupienia dla życia każdego człowieka (A.13.10), - charakteryzuje istotę i formy kultu Serca Pana Jezusa (B.2.4), - przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła (B.2.7), - przedstawia formy modlitwy do Najświętszego Serca Pana Jezusa: nabożeństwo, pierwsze piątki miesiąca (D.1.3).	- określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony oraz kanonizacja i beatyfikacja, - podaje genezę świąt Bożego Narodzenia, - charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia, - wymienia znaki i obrzędy wigilijne i wyjaśnia ich znaczenie, - opowiada o pokłonie mędrców i opisuje rolę gwiazdy w ich dotarciu do Betlejem,, - wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania, - uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki, - omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy, - prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque, - charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunii).	- charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem, - interpretuje tekst biblijny o powtórным przyjściu Chrystusa, - opowiada o tradycji Orszaków Trzech Króli, - wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej, - uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca.	- uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, - interpretuje tekst biblijny Mt 4,1-11, - charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki, - rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VII

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Czynie dobro	- wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3) - opisuje przejawy miłości Boga do człowieka - wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji, - podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędziego, lecz jako Ten, kto kocha, - podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6) na przykładzie Piotra, - podaje prawdę, że wiara jest łaską darem od Boga (A.3.1), niezasłużonym przez człowieka, - podaje prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę, - wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien”.	- charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), - uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez czynienie dobra, podejmowanie codziennych obowiązków i modlitwę, - uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu, - charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności, - przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) na przykładzie setnika, - uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2).	- podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka, - uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia. - uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza), - uzasadnia, że działania człowieka skierowane ku dobru prowadzą do zbawienia, - uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, - wymienia owoce zaufania Jezusowi, - uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą.	- określa własne rozumienie szczęścia, - określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia, - interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza, - interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika.	- interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i>, - interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy.
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	- wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów, - uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie, - przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa w porządku chronologicznym (A.13.3), - uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże oraz nauczanie Kościoła (A.10.3), - prezentuje pozachrześcijańskie świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1).	- wymienia sposoby objawiania się Boga: w słowie Bożym (A.5.1), - wyjaśnia pojęcia: „Ewangelia”, „ewangelie synoptyczne” (A.10.1), - przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2) – Ewangelia, - charakteryzuje specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii (A.13.5), - prezentuje biblijne i patrystyczne świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), - omawia teorie negujące historyczność Jezusa i przedstawia kontrargumenty	- omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa, - w skrótovej formie przedstawia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie. - w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę.	- interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa, - wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie.	- prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów, - wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Jezus Chrystus	• wyjaśnia pojęcie: przypowieść (A.10.1), • omawia przypowieść: o siewcy, o zabląkanej owcy, o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (A.13.6), • wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego, • wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), • wskazuje znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina (C.7.5), • wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze, • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), • definiuje pojęcie „cud”, • wymienia sposoby Bożego objawienia w Jezusie Chrystusie (A.5.1) – wybrane cuda: przemiana wody w wino, rozmnożenie chleba, uzdrowienie epileptyka, uzdrowienie opętanego, • wskazuje przyczyny zła (A.7.2), • podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech oraz prawdę, że Bóg poszukuje grzesznika, • podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie.	• podaje cechy przypowieści jako gatunku literackiego (A.9.5), • dokonuje aktualizacji faktów związanych z wybranymi wydarzeniami Nowego Testamentu (A.13.16), • omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11), • omawia wybrane przypowieści o królestwie Bożym (A.13.6) – przypowieść o dziesięciu pannach, • omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), • oczekiwanie na oblubieńca odnosi do powtórnego przyjścia Chrystusa, • wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów, by pobudzić i umocnić wiarę, • interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa (D.2.2), • uzasadnia, że Bóg poszukuje człowieka, ponieważ go kocha, • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4) – królestwo Boże przemienia świat, • w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2).	• wyjaśnia, na czym polega bezinteresowny dar serca, • uzasadnia wartość bezinteresownej pomocy, • określa, na czym polega roztropność i nieroztropność, • wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej i warunki trwania w niej, • uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa, • wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów, • omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem (J 10,14), • wskazuje, że Boża miłość jest skierowana do każdej osoby indywidualnie, • charakteryzuje sposoby Bożego poszukiwania.	• wyjaśnia, dlaczego słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego, • omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie, • interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda, • wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wzroście duchowym, • uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy, a jego rozwój dokonuje się w historii ludzkości.	• przygotowuje plan akcji charytatywnej, • uzasadnia, że cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego i ogłaszaniem królestwa Bożego • uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: małżeństwo i kapłaństwo	• wyjaśnia pojęcia: rady ewangeliczne (A.10.1), • opisuje, czym jest sakrament małżeństwa (B.9.1), • przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa (B.8.4), • przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu małżeństwa (B.3.3), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny (E.1.2), • wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), • określa, czym jest rodzicielstwo (macierzyństwo i ojcostwo), • wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) rodzicielskiej, • definiuje, co to jest antykoncepcja, • wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1), • uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4).	• opisuje, czym jest sakrament święceń (B.9.1), • przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń (B.9.2), • przedstawia sakrament święceń jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.9.3), • przedstawia sakrament małżeństwa jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.8.5), • interpretuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), • omawia liturgię sakramentu małżeństwa (B.3.4), • uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), • uzasadnia zło antykoncepcji (C.5.13) i wylicza jej skutki uboczne, • uzasadnia zło zapłodnienia <i>in vitro</i> (C.6.2), • wyjaśnia, na czym polegają naturalne metody planowania rodziny (C.5.12), • ocenia osiągnięcia biotechnologii w perspektywie nauki Kościoła (C.5.5),	• wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia sakramentu święceń i ślubów zakonnych i wyjaśnia ich znaczenie w życiu chrześcijańskim, • wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa, • charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę, • charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej, • podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia, • uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość, • wyjaśnia, czym jest NaProTechnologia, • wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie <i>in vitro</i>, • wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny.	• charakteryzuje, na czym polega życie zakonne według rad ewangelicznych, • charakteryzuje różnice w pojmowaniu Boga od dzieciństwa do chwili obecnej, • uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość.	• omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego, • uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania, • argumentuje sens życia zgodnie z naturą.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moje zasady	• podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować, • wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (C.1.5), • przedstawia przyczyny i skutki zła (A.7.2; A.7.4), • podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), • wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), • wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), • wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem, • przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), • definiuje pojęcie uczciwości, • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość. • uzasadnia ochronę własności (C.7.1), • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo, • dostrzega i opisuje związek między kłamstwem i oszustwem, a poniżaniem człowieka jako podmiotu i przedmiotu kłamstwa (C.7.3), • wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, narkomania, hazard, fonoholizm, siecioholizm, pornografia, gry komputerowe (C.8.2), nikotynizm, zakupoholizm, • wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), • podaje zasady właściwego korzystania z Internetu.	• opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo naturalne, wartości, sumienie, powinność moralna (C.2.1), • określa istotę prawdziwej wolności, • rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), • wyjaśnia przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), • omawia sposoby kształtowania sumienia (C.2.5), • uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej (E.1.2) oparte na prawdzie, • uzasadnia wartość prawdomówności (C.7.2) i dotrzymywania danego słowa, • wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne (C.8.1), • wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6). • wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci, • wyjaśnia szkodliwość hejtu.	• uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych, • charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych, • wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności, • uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi, • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym, • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia, • definiuje, czym są uzależnienia, i wyjaśnia, na czym polegają, • charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym.	• uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność, • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka, • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka.	• określa, na czym polega relatywizm moralny, • argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	• wyjaśnia, dlaczego Bitwa Warszawska stoczona w dniach 13–25 sierpnia 1920 r. jest nazywana cudem nad Wisłą, • ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości chrześcijańskiej Polski: cud nad Wisłą, akt oddania Polski Maryi i Jej Sercu w roku 1966 i jego owoce (E.5.7), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu narodu (E.1.2), • wyjaśnia, na czym polega miłość do Ojczyzny (E.1.6), • uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), • opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w rodzinie (F.2.1).	• wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), • opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), • charakteryzuje postawę bł. kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny, • definiuje pojęcie Kościoła domowego, • opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego, • wskazuje na zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9).	• ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości, • określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm, • uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny, • wymienia i omawia przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego, • podaje najważniejsze fakty związane z obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski, • charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy.	• wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę, • charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie.	• charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej.
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	• prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – św. brat Albert, • wskazuje sposoby pomocy osobom chorym i cierpiącym (C.5.6), • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: chorych, samotnych, biednych, wykluczonych społecznie (F.2.3), • podaje przykłady, w jaki sposób może kształtować odwagę, • podaje miejsca i formy kultu związanego z osobą błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8).	• prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – ks. Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka, • wskazuje najważniejsze fakty z życia wybranych świętych z czasów II wojny światowej (E.4.1), • podaje przykłady współczesnych chrześcijan, przeżywających cierpienie w duchu wiary (A.13.15).	• charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich, • interpretuje słowa św. br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba...”, • podaje przykłady pomocy bezdomnym współcześnie, • opowiada o życiu i działalności św. Maksymiliana Kolbe, • opowiada o działalności ks. Jerzego Popiełuszki w środowisku „Solidarności”, • wymienia najważniejsze fakty z życia ks. Jerzego Popiełuszki, • charakteryzuje wpływ jego nauczania dla kształtowania narodowych postaw Polaków, • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętym męczennikiem.	• podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki, • opowiada o heroizmie życia wybranych świętych II wojny światowej.	• uzasadnia, że przyjęcie śmierci przez św. Maksymiliana za współwzięcia jest wynikiem świętości życia, • charakteryzuje wpływ nauczania ks. Jerzego Popiełuszki dla kształtowania narodowych postaw Polaków.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	• wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), • przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w Kazaniu na Górze (A.13.8), • wymienia okresy roku liturgicznego i święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa, • wymienia uroczystości i święta Pańskie, uroczystości wybranych świętych (B.2.2), • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5) – narodzenie Jezusa, pokłon mędrców, męka, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa, • podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa, • opisuje przejaw miłości Boga do człowieka w historii zbawienia (A.5.3), • podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej, • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego, • podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12) –np. jak może ewangelizować, • podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo, także współczesnych (F.2.4).	• wymienia osiem błogosławieństw (C.9.1), • uzasadnia koncepcję szczęścia zawartą w ośmiu błogosławieństwach (C.9.5), • charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), • na podstawie dotychczasowej wiedzy przytacza wątki, tematy i postaci biblijne z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19) – „Bóg się rodzi”, • wskazuje na skutki wynikające z Odkupienia dla życia chrześcijanina (A.13.10), • zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), np. wyjaśnia symbolikę grobu Pańskiego • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8) – charakteryzuje czyn św. Weroniki, • przytacza biblijne relacje o pustym grobie i chrystofaniach (A.6.1), • wymienia argumenty za prawdziwością zmartwychwstania Jezusa (A.6.2).	• podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie, • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw., • wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny, • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa, • mówi z pamięci tekst wybranej kolędy i omawia jej przesłanie, • wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki, • wskazuje przyczyny odchodzenia współczesnego człowieka od Chrystusa, • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji, • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego.	• uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego, • interpretuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa, • interpretuje tekst sekwencji wielkanocnej, • uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej, stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła.	• dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa, • na podstawie tekstu „Gorzkich żali” i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia, • opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VIII

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Zdobywam świętość	- wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2): miłość i miłosierdzie, - wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1) i łaska Boża, - wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem otrzymanym od Boga (A.3.1). - charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11) podczas wesela w Kanie Galilejskiej, - wymienia miejsca objawień Matki Bożej, - uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina (D.5.3).	- wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle wezwania Bożego (C.10.5), - opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), - wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka - przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w <i>Kazaniu na górze</i> (A.13.8), - interpretuje osiem błogosławieństw oraz przykazanie miłości Boga i bliźniego w świetle <i>Nowego przykazania</i> (C.10.1), - uzasadnia znaczenie błogosławieństw w drodze do zbawienia (C.9.4), - uzasadnia wartość błogosławieństw w życiu osobistym i społecznym (C.9.3), - podaje powody, dla których przesłanie fatimskie jest nadal aktualne.	- porównuje etapy życia Jezusa z własnymi (powtarzanie się radości, cierpienia i chwały), - wyjaśnia prawdę wiary o konieczności łaski Bożej do zbawienia, - określa, co wspólnie z innymi może zrobić dla świata i środowiska, w którym żyje, - przytacza najważniejsze przesłania objawień fatimskich, - uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien modlić się o dobro dla świata, - uzasadnia, dlaczego pokój na świecie jest uzależniony od więzi człowieka z Bogiem.	- interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu, - wyjaśnia teksty objawień fatimskich w kontekście troski Maryi o świat.	charakteryzuje działanie Jezusa jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata.
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	- podaje prawdę, że w Biblii Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi i do każdego człowieka indywidualnie, - wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), które spotkały Boga przez czytanie Biblii, - charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1): Kościół jako wspólnotę wspólnot, - wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia, - określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia.	- podaje zasady indywidualnej lektury Pisma Świętego i uzasadnia jej wartość (A.10.7), - uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową, - przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2), na przykładzie biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty, - przytacza wątki, tematy i postaci z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19), - omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości (A.5.4), - wskazuje wątki, tematy i postaci starotestamentalne obecne w literaturze pięknej (A.11.5), - wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata (E.3.1).	- uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii, - podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego, - wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego, - wymienia tytuły przynajmniej kilku utworów literackich nawiązujących do Biblii, - charakteryzuje relacje Bóg-człowiek na przykładzie postaci ze Starego i Nowego Testamentu oraz ludzi żyjących współcześnie.	- analizuje tekst przypowieści o miłosiernym ojcu według metody pięciu palców, - wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym.	prezentuje przesłanie wybranego utworu inspirowanego Pismem Świętym.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

III. Historia zbawienia: apostołowie i ich następcy	• podaje znaczenie słowa „apostół”, • podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów, • definiuje pojęcie „dogmat” (E.2.8), • wymienia poszczególne prawdy wiary zawarte w <i>Credo</i>, • wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą (E.2.3), • wymienia podstawowe prawdy o Kościele oraz jego przymioty (E.2.4): jeden, święty, powszechny i apostołski, • wymienia zadania w zgromadzeniu liturgicznym (B.1.3), • planuje pozytywne aktywności życiowe, np. harcerstwo, działalność społeczna (C.8.3), • podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty diecezjalnej i parafialnej (E.2.12).	• na podstawie tekstów biblijnych omawia etapy powstawania Kościoła (E.2.1), • w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2), • omawia przykłady działalności misyjnej (F.1.3), • wyjaśnia poszczególne artykuły <i>Credo</i> (A.4.1), • charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła (E.2.2), • zestawia teksty biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17), • wyjaśnia przymioty Kościoła, • wyjaśnia pojęcia: Stolica Apostolska, kuria rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, synod biskupów, metropolia, diecezja, biskup, parafia, proboszcz (E.2.8), Watykan (E.3.8), • opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła (E.2.7), • wyjaśnia zadania świeckich w realizowaniu misji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej, • opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w Kościele (F.2.1).	• wymienia dostępne mu sposoby apostołowania, • wyjaśnia, że w Kościół współczesny kontynuuje posłanie apostołów na cały świat, • omawia powołanie i nawrócenie Szawła, • określa zadania wierzących we wspólnocie Kościoła, • wskazuje, że celem posługi kapłana i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi, • wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy.	• charakteryzuje rolę Jezusa w powstaniu Kościoła, • charakteryzuje działalność apostołską św. Pawła, • wskazuje sposoby naśladowania apostoła, • uzasadnia, że wiara w Boga jest wielką wartością, • uzasadnia, dlaczego każdy katolik jest odpowiedzialny za Kościół.	• wyjaśnia, czego dotyczy nieomyślność papieża i kolegium biskupów, • wyjaśnia, co to znaczy dobrze realizować swoje powołanie.
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: bierzmowanie	• wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania (B.5.1), • omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), • rozpoznaje znaki, symbole i gesty liturgiczne sakramentu bierzmowania oraz właściwie je interpretuje (B.1.4), • opisuje i wyjaśnia obrzędy bierzmowania (B.5.2). • wymienia dary Ducha Świętego (A.14.2; B.5.5), • omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), • wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), •	• podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu (B.5.6), • przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu bierzmowania (B.3.2), • omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie (A.14.2; B.5.5), • uzasadnia konieczność formacji chrześcijańskiej (B.5.7) przez współpracę z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów, • opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego w Kościele oraz w życiu chrześcijanina w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła (A.14.1), • wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), • wskazuje przyczyny zła (A.7.2) i przedstawia skutki grzechu (A.7.4).	• wyjaśnia nazwę „bierzmowanie”, • wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego, • podaje przykłady trudności dotyczących wiary. • wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba.	• wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania, • wyjaśnia słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29.	• wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem sakramentu dokonuje się niewidzialna rzeczywistość, • interpretuje tekst Dz 8,14-24.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Mój rozwój	- wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), - wymienia, jakie wymagania chciałby sobie stawiać. - definiuje pojęcia: pokora, pycha, - podaje biblijne przykłady pokory i pychy, - wymienia prośby zawarte w „Modlitwie Pańskiej”, - podaje zasady wypowiadania opinii o innych i przyjmowania wypowiedzi na swój temat, - wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), - wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie, - wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6), - podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: samotnych, uzależnionych, bezradnych, wykluczonych społecznie (F.2.3).	- podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), - uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy, - omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), - omawia rolę pokory i złe skutki pychy w odniesieniu do relacji Bóg – człowiek (C.3.4) oraz relacji z samym sobą i innymi ludźmi, - omawia, jak pracować nad rozwojem emocjonalnym (E.1.4), - odczytuje przesłanie wpływające z wezwań „Modlitwy Pańskiej” (D.3.1), - omawia „Modlitwę Pańską” jako program życia chrześcijańskiego (D.3.2), - omawia, jak pracować nad własnym rozwojem społecznym (E.1.4), - uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów, - charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów.	- wyjaśnia, na czym polega samowychowanie, - wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy, - uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy, - formułuje własną modlitwę, wzorując się na „Modlitwie Pańskiej”, - określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa, - podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej, - formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet, - podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń.	- określa, że rozwój osobowy człowieka uzależniony jest od chęci pracy nad sobą, - interpretuje teksty biblijne o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16), - uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi.	- uzasadnia, że bliskość Boga i wartości chrześcijańskie najlepiej rozwijają człowieka, - opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół w świecie	- wymienia największe Kościoły chrześcijańskie (E.2.5), - omawia podstawowe zasady życia społecznego, - podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki skierowanych przeciw dobru. - określa związek katolickiej nauki społecznej z Ewangelią, - omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego (E.3.5), - wymienia różne formy życia poświęconego Bogu, - omawia przykłady działalności misyjnej, zaangażowanie osób duchownych i świeckich (F.1.3), - wyjaśnia pojęcia: religia monoteistyczna i politeistyczna, - wymienia główne religie monoteistyczne i politeistyczne (F.3.3), - definiuje, co to jest sekta, - wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty.	- wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia (F.3.4), - wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka (E.2.10), - wyjaśnia pojęcie: ekumenizm w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary (E.2.6), - ukazuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii (F.3.7), - wskazuje działania na rzecz jedności Kościoła (E.5.10), - omawia indywidualne i społeczne aspekty niesprawiedliwości w rozdziale dóbr (C.7.6), - omawia w kontekście rewolucji przemysłowej, czym zajmuje się katolicka nauka społeczna (E.3.9). - wskazuje na źródła wiedzy na temat istnienia Boga (A.2.4), - wskazuje relacje między wiarą i wiedzą (A.2.1) na podst. nauczania Soboru Watykańskiego I, - podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy (A.2.2), - przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni, franciszkanie i dominikanie (E.3.3), - wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), - opowiada o roli założonych wspólnot przez: Benedykta, Franciszka z Asyżu, Dominika, Ignacego Loyoli (E.4.2), - w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła opisuje jego misyjną działalność (F.1.2), - wyjaśnia różnicę między wyznaniem chrześcijańskimi a religiami niechrześcijańskimi (F.3.2), - wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (A.12.2), - omawia ogólnie zjawisko religii (F.3.1), - wskazuje działania na rzecz tolerancji religijnej (E.5.10), - podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu (A.12.4), - uzasadnia właściwą postawę chrześcijanina wobec sekt (F.3.8).	- wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę, - definiuje pojęcia: „grzech społeczny” i „katolicka nauka społeczna”, - wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka”. - podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu, - uzasadnia, że badania naukowe zajmują się pochodzeniem ciała ludzkiego (Darwin), a wiara pochodzeniem człowieka, - wskazuje terytorialny zasięg katolickich misji, - opisuje charakter pracy misyjnej, - określa szkodliwość działania sekt, - podaje sposoby obrony przed werbowaniem do sekty.	- charakteryzuje podobieństwa i różnice między poszczególnymi wyznaniem (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm), - uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa, - charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach, - podaje czas powstania, podstawowe założenia i terytorium występowania religii monoteistycznych i politeistycznych.	- wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostolskiej. - wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice „Fides et ratio”, - omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa (Benedyktyni, zakony: kanonickie, rycerskie, żebracze, kleryckie – Jezuici).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	- określa, czym jest modlitwa (D.1.1), - podaje przykłady modlitwy znanych ludzi (D.2.3), - wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), - wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy z Kalkuty, - podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), - wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych papieży XX w. (E.4.1), - wymienia i opisuje uroczystości i maryjne (B.2.2) – Wniebowzięcia NMP, - wyjaśnia ludową nazwę uroczystości Matki Bożej Zielnej.	- podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), - przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2), - wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego i wiąże je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), - wyjaśnia, dlaczego św. Jan XXIII został nazwany papieżem pokoju, a św. Paweł VI papieżem dialogu, - charakteryzuje apostolską papieża Jana Pawła II jako Pielgrzyma i patrona rodzin, - wyjaśnia dogmat o wniebowzięciu NMP (A.13.12) i podaje datę ogłoszenia, - charakteryzuje istotę kultu Maryi (B.2.4).	- podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie, - uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić, - opisuje formy działalności matki Teresy i jej zgromadzenia, - podaje, że św. Jan Paweł II powierzył Maryi siebie i swoją posługę papieską, - wyjaśnia znaczenie zawołania papieskiego Jana Pawła II „Totus Tuus”, - określa cel błogosławienia kwiatów i ziół, - wyjaśnia, dlaczego pielgrzymki zmierzają na Jasną Górę na uroczystość Wniebowzięcia.	- charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych postaci (św. o. Pio, bł. Carlo Acutis, Marta Robin), - omawia najważniejsze wydarzenia z pontyfikatów Jana XXIII, Pawła VI i Jana Pawła II.	- określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi, - wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobów świętych papieży.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	- wymienia i opisuje uroczystości (B.2.2) – Wszystkich Świętych, - wyjaśnia, na czym polega naśladowania swojego patrona, - omawia znaczenie Adwentu, - wymienia tradycje i symbole adwentowe, - podaje przykłady pieśni adwentowych, - zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), - wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia dla życia chrześcijanina (A.13.10), - wymienia, co może być darem współczesnego człowieka dla Jezusa, - przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia, - wyjaśnia obowiązki wynikające z wybranych przykazań kościelnych, - omawia znaczenie wybranych przykazań kościelnych (E.2.11) – drugiego, trzeciego i czwartego. - podaje, że chrzest rozpoczyna nowe życie w Chrystusie.	- podaje przykłady wstawiennictwa świętych i wyjaśnia, na czym ono polega, - wykazuje związek między wiarą w czyściec i miłosierdziem Bożym (A.8.5), - wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka i sens wiary w czyściec (A.8.3), - wyjaśnia, że Słowo Boże – Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia, - wyjaśnia, że narodzenie Jezusa rozpoczyna wypełnienie protoewangelii, - uzasadnia, dlaczego Bóg pełen mocy stał się słabym dzieckiem, - definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie”, - podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom, - ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), - przytacza biblijne relacje o chrystofaniach (A.6.1) – spotkanie z Marią Magdaleną, - wyodrębnia i wyjaśnia słowa <i>Credo</i> odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa (A.4.1) i życia wiecznego ludzi, - przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3).	- wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych, - podaje prawdę, że biblijne określenie „Słowo” odnosi się do Syna Bożego, - ukazuje mędrców jako przedstawicieli wszystkich ludzi, - wyjaśnia symboliczne znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez mędrców, - uzasadnia, że najlepszym darem dla Jezusa są dobre uczynki, - wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (post, modlitwa, jałmużna), - definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie”, - podaje prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa otwiera nam drogę do nowego życia i jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania.	- uzasadnia, że bliska więź ze świętymi pomaga być blisko Boga, - określa przesłanie tekstu biblijnego J 1,1-5.9-14, - na podstawie tekstu biblijnego (Łk 15,11-33) określa, na czym polega istota nawrócenia, - interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (J 20,11-18).	- interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela, - interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu.